

GONIEC KRAKOWSKI

CENY OGŁOSZEŃ: Po tekście 1 mm w 1 szpalcie (szer. szp. 22 mm) 36 gr. W tekście 1 mm w 4 szpalcie (szer. szp. 69 mm) 8.— ZŁ. Drobne za słowo 24 gr. Pierwsze słowo tłusty druk (najwyżej 3 słowa) 40 gr.

Rok II.

Nr. 193.

Kraków, środa 21 sierpnia 1940 r.

Nadesłane, a nie zamówione przez Redakcję reklamy będą zwracane autorom jedynie wówczas, gdy dołączone zostaną znaczki pocztowe na opłacenie przesyłki zwrotnej. Prenumerata miesięczna 4.50 Zł. z odnośnikiem do domu 5 Zł. — Konto czekowe: Warszawa 658.

Niemieckie samoloty atakują Anglię także i w nocy.

W niedzielę Anglia straciła 147 samolotów i 33 balony zaporowe.

Berlin, 20 sierpnia. Naczelna komenda armii niemieckiej komunikuje:

Jak już częściowo podano do wiadomości w komunikacie specjalnym, lotnictwo niemieckie osiągnęło w dniu 18 sierpnia wielkie sukcesy. Niemieckie oddziały lotnicze zaatakowały w Anglii południowej i środkowej ważne ze względów wojennych obiekty, jak zakłady przemysłowe, stacje kolejowe, stanowiska artylerii przeciwlotniczej, a przede wszystkim lotniska dookoła Londynu oraz w hrabstwach Kent i Hampshire z dobrym skutkiem. Podczas bombardowania okrętów w Kanale udało się zatopić parowiec handlowy pojemności 4.000 ton, a dalszy poważnie uszkodzić.

Na wielu miejscach rozwinęły się żarzące wałki powietrzne, w ciągu których niemieckie samoloty poślęgowe i myśliwskie wyrzuciły nieprzyjacielowi poważne szkody. Eskadra samolotów poślęgowych „Horst Wessel” pod dowództwem komandora podporucznika Hufta, zestrzeliła w tym tylko jednym dniu 51 samolotów.

W nocy na 19 sierpnia samoloty bojowe zbombardowały składy materiałów pędzących na wschód od Londynu, zakłady przemysłowe w Norwich i Essex, urządzenia portowe w Milfordhaven, Havenmouth, Bournemouth i Weymouth, jak również wiele lotnisk w Anglii południowej oraz nad Liverpooliem. Podczas wszystkich nalotów stwierdzono we wszystkich zaatakowanych obiektach silne pożary i eksplo-

zje. W portach trafiono wiele okrętów.

Brytyjskie samoloty zrzuciły w nocy na 19 sierpnia w Niemczech zachodnich i południowych bomby, nie wyrządzając istotnych szkód.

Straty przeciwnika w dniu 18 sierpnia

wynoszą 147 samolotów. Z liczby tej 124 samoloty zostały stracone w walkach powietrznych, a 23 zniszczone na ziemi, wzięte przez artylerię przeciwlotniczą. Poza to zniszczono 33 balony zaporowe. 36 samolotów niemieckich nie powróciło. (p)

Niepowstrzymane postępy Włochów w Somali.

Przełamanie drugiej linii obronnej Anglików. — Bombardowanie gotowych do ucieczki okrętów angielskich.

Rzym, 19 sierpnia. Włoski komunikat wojenny brzmi następująco:

Główna kwatera armii włoskiej komunikuje: W brytyjskim Somali, po przełamaniu drugiej nieprzyjacielskiej linii obronnej i zdobyciu oraz minięciu Lafaruk, wojska włoskie ścigają nieprzyjaciela który cofa się w kierunku okrętów. Okrety te również były bombardowane przez samoloty włoskie. Jeden brytyjski samolot został zestrzelony przez włoskie samoloty myśliwskie.

Nieprzyjacielski nalot na Cassala nie pociągnął za sobą ani ofiar w ludziach, ani strat. Dalszy nalot na Addis Abebe spowodował zabicie dwóch osób i zranienie

pięciu. Trafione zostały dwie hale na samoloty, w których znajdował się stary materiał.

W Afryce północnej włoskie lotnictwo skutecznie bombardowało urządzenia portu hydroplanowego w Sidi Barrani, jak również obozy polowe i samochody w strefie na południowy wschód od Sollum. Wszystkie włoskie samoloty powróciły.

Nieprzyjacielskie naloty skierowane były na Medjoan, gdzie zrzucono trzy bomby, które trafiły w blok mieszkaniowy i w otwarte pole. Naloty na Cuneo i Turyn wyrzuciły nieznaczne szkody, nie pociągając za sobą żadnych strat. Jak zwykle, zrzucono i tym razem płatki. (p)

Anglicy zbombardowali wieś holenderską.

Katastrofa brytyjskiego samolotu.

(—) Amsterdam, 20 sierpnia. Jak donosi agencja „ANP” z Głize Rijen w nocy na niedzielę spadł tam brytyjski samolot bombowy typu „Bristol-Blenheim”.

Załoga, składająca się z 4 osób, została wzięta do niewoli. Jak stwierdzono, samolot nadleciał od strony Niemiec.

W nocy na niedzielę samoloty brytyjskie zrzuciły 7 bomb na spokojną miejscowość holenderską Noord Scharwoud. Bomby to wyrzuciły jedynie szkody na polach. W okolicy nie znajdują się żadne obiekty wojskowe.

Zatęgnęła angielska łódź podwodna.

(—) Sztokholm, 20 sierpnia. Admiralicja brytyjska komunikuje, że łódź podwodna „S. M. Orpheus” dowodzona przez kapitana na marynarce Wiese „niezawodnie musiała zaginać” i musi być uważana jako zaginiona.

Chińczycy usiłowali napaść na francuskie Indo-Chiny.

Vichy, 20 sierpnia. W sobotę wieczorem nadeszła tu wiadomość z Hanoi, że oddziały wojsk chińskich usiłowaly przekroczyć granicę francuskich Indo-Chin.

Wojska francuskie odparły atak Chińczyków. Francuskie władze kolonialne wydały zarządzenia ochronne i wniosły protest do chińskiego rządu w Chungking.

Francuskie towarzystwo naftowe pod kontrolą państwową Rumunii.

(§) Bukareszt, 20 sierpnia. Jak wiadomo, władze rumuńskie wyznaczyły komisarza rządowego dla największego w Rumunii towarzystwa eksploatacji ropy naftowej, mianowicie Astra-Romana, stanowiącego własność koncernu naftowego Shlella.

Obecnie rząd rumuński ustanowił swego komisarza rządowego w towarzystwie naftowym „Concordia”. Towarzystwo „Concordia”, którego kapitał akcyjny w sumie ponad 1 miljarde legży znajduje się w posiadaniu Francuzów i Belgów, jest druzębem pod względem produkcyjnym przedsiębiorstwem eksploatacji ropy w Rumunii.

Zapóźno otworzyły się Francuzom oczy.

Falszywa gra w Monachjum. — Pomimo układów trwała dalej propaganda wojenna.

(—) Genewa, 20 sierpnia. Jeżeli potrzebny był jeszcze jakiś dowód dla stwierdzenia woli pokojowej Adolfa Hitlera, a równoczesnej propagandy wojennej ze strony mocarstw zachodnich, to dowodem tego dostarczyła obecnie sama Francja.

Nawet dziennik „Oeuvre”, który stał w pierwszym szeregu podlegaczy wojennych, zmuszony jest dzisiaj przyznać, że bilans francuskich rachunków wojennych może

dostarczyć dowodu uczciwej woli pokojowej Hitlera. Angielscy przedstawiciele rządu — pisze wymieniony dziennik — wyjechali z Monachjum z tym zamiarem, aby nie otrzymać warunków porozumienia zawartego między Chamberlainem i Hitlerem.

Wkrótce po układzie monachijskim rzucano równocześnie w Londynie i w Paryżu hasło, iż należy narodzić o „ustrojach de-

Dobrze zamaskowane lotniska.

Komunikaty armii niemieckiej donoszą codziennie, że liczne samoloty niemieckie wystartowały do nalotu na Anglię. Bazy tych maszyn znajdują się nie tylko w obozach w Niemczech, ale także i na obsadzonych belgijskich i francuskich obszarach. Aby przeciwnik nie odkrył miejsca położenia tak zwanych lotnisk polowych, są one dobrze zamaskowane. W maskowaniu tem drzewa i krzewy odgrywają doniosłą rolę. Zdjęcie nasze przedstawia niemiecką maszynę na skraju lasu, przed startem do lotu na celownictwo.

Amerykanie o szansach w obecnej wojnie.

(§) Nowy Jork, 20 sierpnia. Jak donoszą z Chapelhill (w stanie Karolina północna) profesor filozofii tamtejszego uniwersytetu dr. Williams oświadczył w wywiadzie prasowym co następuje: „Niemcy prawdopodobnie wygrają obecną wojnę i zorganizują stany zjednoczone Europy. — Hitler dąży do tego samego, co dokonał Jerzy Waszyngton, łącząc w jedną całość 13 kolonij. Silni ludzie spotykają się zawsze z silną opozycją”.

Dziennik „New York Times” określa prof. Williamsa jako człowieka, który wywiera silny wpływ na młodzież amerykańską.

„New York Herald Tribune” ogłasza w niedzielę komentarz do wojny powietrznej nad Anglią, wybijający się szczególnie pośród reszty głosów prasy, a mający tę zaletę, iż pochodzi ze strony najbardziej powołanej, mianowicie od samego lotnictwa amerykańskiego.

Dziennik cytuje opinie pewnego wyższego oficera, który zupełnie otwarcie oświadczył: „Sprawa Anglii wygląda bardzo źle! Jest jasnym, że Anglija znajduje się w toku walki, która przybiera dla nich coraz mniej korzystny obrót. Najistotniejszym jest to, że walka toczy się nad Anglią, a nie nad Niemcami. Gdyby Niemcy byli stroną przegrywającą wówczas zwyciężyłby nad Niemcami. Wobec gwałtowności ataków niemieckich angielskiemu lotnictwu grozi niebezpieczeństwo wyczerpania z powodu olbrzymich wysiłków, podobnie jak to miało miejsce we Flandrii. W Ameryce panuje pogląd, że flota angielska w końcowej bitwie nie odegra żadnej roli. Flota nie przedsięwzięła niczego wobec obecnych ataków lotników niemieckich.

„Mocarstw” wezwał do wojny przeciwko narodowo-socjalistycznym Niemcom.

Madriar — pisze dalej „Oeuvre” — zdolał w bardzo krótkim czasie zapomnieć o manifestacjach całego narodu francuskiego, urządzonych mu po powrocie z Monachjum. Dzięki temu „klka dążąca do wojny” mogła z powodzeniem zagarnąć go pod swój sztandar.

Poselstwo angielskie opuściło Budapeszt.

Rzym, 20 sierpnia. Jak doniósł w poniedziałek dziennik „Messagero”, angielskie poselstwo w Budapeszcie opuściło nagle w niedzielę stolicę Węgier.

Jak twierdzi dziennik włoski, brytyjskie przedstawicielstwo odjechało z Budapesztu na skutek nagłego zarządzenia Foreign Office, przyczem ma się wrażenie, że personal poselstwa udał się do Indyi i będzie usiłował dostać się tam, zanim przejazd przez południowy wschód nie zostanie przerwany przez zwycięską ofensywę wojsk włoskich.

Rumunja unieważnia koncesje szynkarskie, wydane żydom.

Bukareszt, 20 sierpnia. Rumuński minister skarbu zarządził zbadanie wszystkich koncesji na wyszynk alkoholu, znajdujących się w rękach żydowskich.

Zbadanie to ma być przeprowadzone w ciągu 10 dni. Odebrane na zasadzie tej rewizji koncesje szynkarskie będą podane do wiadomości przez prasę i radio, aby mogli się o nie ubiegać rodowici Rumuni.

Aresztowanie żyd. restauratora w Belgradzie.

Lokal jego stanowił gniazdo agentów angielskich.

(§) Belgrad, 20 sierpnia. Połojka aresztowała dzierżawcę znanej kawiarni żydowskiej w Belgradzie „Ruski Car”, Ludwika Rataja.

Będzie on pociągnięty do odpowiedzialności za rozpowszechnianie alarmujących wiadomości, za niedozwolone podbijanie cen, oraz za ciemne machinacje giełdowe i paskarskie. Lokal jego stanowił nie tylko punkt zborny t. zw. czarnej giełdy, ale był również ulubionym miejscem spotkań agentów brytyjskich.

Berlin w okresie wojny.

Berlin, 20 sierpnia.

(=) Kiedy przed rokiem byłem w Berlinie, panował jeszcze pokój. Unosiła się już wprawdzie nad Europą duszna atmosfera, ale wielu z nas nie wierzyło jeszcze, że za kilka tygodni wybuchnie wojna. Z tem większym też zaciekawieniem przyjeżdżaliśmy teraz, podczas toczącej się wojny do Berlina.

Jadąc przez przedmieścia i patrząc z okna wagonu na krajobraz i osiedla podmiejskie, a później na wielkie masywy domów olbrzymiego miasta, zupełnie nie odnosi się wrażenia, że żyjemy w czasach wojennych. Wszystko wygląda tak, jak wyglądało podczas pokoju. Oglądam się dookoła, aby stwierdzić jakiegokolwiek ślady wojny, ale nie mogę niczego dostrzec, co by pozwalało na wniosek, że w codziennym życiu Berlina zmieniło się cośkolwiek w porównaniu z pokojowymi czasami.

Pierwszym wrażeniem odniesionym po wyjściu z dworca, to

kolosalny ruch

i atmosfera, jak gdyby w stolicy Niemiec w ogóle nie wiadano o wojnie. Główne arterie miasta są poprostu przepelnione, tak jak w czasach pokojowych. Ludzie spieszą do pracy, załatwiają interesy i sprawy. Berlin wraże życiem wielkomiejskim.

Gdyby nie fakt, że ruch samochodowy uległ znacznemu ograniczeniu, zewnętrzny obraz Berlina przedstawiałby się tak samo jak dawniej, kiedy Niemcy nie prowadzili wojny.

Pomimo zmniejszenia ruchu samochodowego, tak ważnego w wielkim mieście jak Berlin, niema jednak w stolicy Niemiec żadnych trudności komunikacyjnych. Zmobilizowano szereg rezerw komunikacyjnych, które w pełni zastępują brakujące samochody. Szczególnie tramwaje zajęły swe dawne ważne miejsce jako wielkomiejski środek komunikacyjny. Z dumą potwierdzają wobec mnie konduktor, że

berlińskie tramwaje zwiększyły swą frekwencję aż o 70%.

Ale też na kolei podziemnej panuje ruch olbrzymi. Po ulicach Berlina kursują dalej wielkie jednopiętrowe autobusy, jakkolwiek nie w takiej ilości, jak przed wojną. Także szeregi taksówek stoją do dyspozycji publiczności. Tak to dzięki świetnej organizacji zagadnienia komunikacyjnego stolicy Niemiec rozwiązano ku zupełnemu zadowoleniu publiczności.

Rozmawiałem z cudzoziemcami. „W Berlinie nie odnosi się wrażenia, jakoby żyło się w stolicy państwa, prowadzącego wojnę”. Taką znamiennej opinii słyszy się ogólnie. Wciąż jeszcze widzi się niemało cudzoziemców na ulicach Berlina. Są to przedstawiciele państw neutralnych ze wszystkich pięciu części świata. Ale widzi się także przedstawicieli państw, które prowadziły, względnie prowadzą, jeszcze wojnę z Niemcami.

Nie chodzą oni wprawdzie swobodnie po ulicach, ale jeżdżą jako jeńcy autobusami, prawdopodobnie do obozów lub do pracy. W ten sposób stało się faktem to, co Niemcy przepowiadali swojego czasu i co ogólnie określano wtedy, jako kiepski żart, mianowicie, że Anglicy i Francuzi wkroczą do Berlina, ale jako — jeńcy.

Sklepy są pełne.

Wspaniałe wystawy wielkich magazynów nea, czy przechodniów tak, jak dawniej. Pomimo wprowadzenia na szereg artykułów pierwszej potrzeby kartek żywnościowych czy odzieżowych, regulujących podczas wojny stosunek między produkcją i

Romantyczne opisy pilotów angielskich.

(§) Berno, 20 sierpnia. Wyraźny cynizm brytyjskiego ministerstwa lotnictwa przejawia się, w zezwoleniu swoim pilotom, którzy niedawno dokonali „pełnego powodzenia” nocnego przelotu nad Szwajcarią, celem zrzucaenia bomb we Włoszech na ludność cywilną, na udzielenie pewnej agencji amerykańskiej wywiadu o swych wrażeniach z podróży nad Szwajcarią.

Naturalnie piloci ci oświadczyli, że Szwajcarię widzieli tylko „zdaleka”. Jeden z pilotów opowiadał, co następuje: „Z południowo-wschodniej Francji mogliśmy widzieć Szwajcarię tylko z wielkiej wysokości”. (Jak wiadomo, angielscy lotnicy przelecieli tam i z powrotem nie tylko nad Genewą, ale także nad Bernem Szwajcarskim).

„Jasny jak kraj z bajki — opisywał Anglik w dalszym ciągu — leżała ta neutralna ziemia na dnie wielkiego czarnego jeziora. Jeziora genewskie i neuburskie wyglądały cudownie pociągająco, mimo, że znajdowały się daleko od nas”. (Należy znowu stwierdzić, że Anglicy przelecieli bezpośrednio na dniem). „Wspaniale wyglądały w dali szczyty Matterhorn, Jungfrau i Mont Blanc. Księżyc błyszczał na ich olbrzymich stokach, pokrytych śniegiem”.

Czyżby szwajcarski sztab generalny, który wydał komunikat o przelocie nad Szwajcarią oberch lotników, pomylił się? Czyha nie! Z pewnością także rząd Szwajcarii nie zakładał protestu przeciwko „romantycznym wrażeniom” angielskich lotników...

konsumpcją i mających w pierwszym rzędzie charakter zapobiegawczy, w Berlinie, podobnie jak i w pozostałych miastach niemieckich, można nabyć bez jakiegokolwiek ograniczenia cały szereg takich artykułów, których nie można dzisiaj nabyć naprzykład w Londynie.

Podczas wojny produkcja narodowa ma odmienne zadania, niż w czasie pokoju. Patrzy jednak na organizację gospodarstwa Niemiec, a w szczególności na jej skutki, odnosi się wrażenie, że ograniczenia wpro-

wadzone tylko dla zabezpieczenia i uzupełnienia rezerw.

Wyśmiewano dawniej hasło, rzucone w Niemczech, „lepsze armaty niż masło”. Dziś mają Niemcy i dużo armat i dużo masła, a w każdym razie o wiele więcej i jednego i drugiego, niż ich przeciwnicy.

Rozmawiałem z Berlińczykami na temat sytuacji żywnościowej. Wszyscy, którzy pamiętają jeszcze stosunki, panujące w Niemczech podczas wojny światowej, stwierdzają,

że obecnie sytuacja przedstawia się lepiej niż w roku 1915, a nawet 1914.

Nowa niemiecka organizacja gospodarstwa zwała wspaniałe żywiowy egzamin.

Kawiarnie, restauracje, lokale rozrywkowe, teatry i kina robią świetne interesy. Na tarasach kawiarni nie można znaleźć dosłownie miejsca. W lokalach rozrywkowych także olbrzymi ruch. Widać tu dużo mundurów żołnierskich, ale także wielu młodych mężczyzn w ubraniach cywilnych, nie powołanych jeszcze do wojska.

Stanowi to znamienne dowód wielkich rezerw ludzkich, jakimi dysponują Niemcy. Kina także nie mogą narzekać na brak powodzenia. Szczególnym powodzeniem cieszą się w obecnych czasach naturalnie

tygodniki dźwiękowe. Jeszcze większą frekwencją widać w teatrach. Wogóle Niemcy zawsze uczęszczali bardzo chętnie do teatru, ale ma się wrażenie, że obecnie mimo wojny, mimo trudniejszych warunków pracy liczba miłośników teatru jeszcze się powiększyła.

Niema bodaj takiego wielkiego miasta na świecie, któreby posiadało wspanialsze możliwości wycieczkowe, jak Berlin. Wokół Berlina ciągną się lasy i jeziora. Dzięki temu też stolica Niemiec opasana jest wieńcem doskonałych miejsc wycieczkowych i kąpielisk. Tania i szybko Berlińczyk może dostać się do uroczych zakąt-

ków leśnych, albo tętniących życiem lokalnych wycieczkowych i plaż.

Niema wprawdzie na jeziorach tej nieprzebranej ilości motorówek, jak to było przed wojną, niema może nawet tylu żeglówek i kajaków, gdyż wielu młodych ludzi pełni dzisiaj służbę wojskową, albo pracuje intensywniej na „froncie wewnętrznym”, ale mimo tego Berlińczycy nie zapominają, że słońce i powietrze to zdrowie, a zdrowie, to siła narodu.

Dlatego też, zwłaszcza pod koniec tygodnia, mieszkańcy stolicy Niemiec masowo wyjeżdżają w okolice swego miasta, a wtedy panuje tu większy ruch, niż podczas pokoju.

Berlin jest w nocy zupełnie zaciemniony, ale po niemal 12-tu miesiącach wojny Berlińczycy przyzwyczaili się tak znakomicie do ulic bez światła, bez neonów i bez wspaniałych świetlnych reklam, że widzą po prostu, jak koty. Wynika to chociażby z statystyki wypadków na ulicach i placach.

Otóż okazuje się, że w Berlinie, mimo zaciemnienia ulic, notują nikomą ilość nieszczęśliwych wypadków. Przyczyna tego jest także to, że każdy Berlińczyk chodzi w nocy po ulicach prawie jak w dzień, podczas gdy niestety przybył coraz więcej bardzo nieswoic na tych ciemnych ulicach wielkiego miasta.

Tak w Berlinie wyglądają dni wojenne. Pomimo pewnych ograniczeń, jakie każda wojna nakłada na każdy naród, Berlińczycy będący według opinii międzynarodowych znawców barometrem nastrojów w Niemczech, są pełni optymizmu. Niema nikogo, kto by z ufnością nie spoglądał w przyszłość i nie wierzył w ostateczne zwycięstwo Niemiec.

Dr. L. J.

Jak Anglja zdradziła Norwegję?

Ciekawa książka pułkownika Getza.

(-) Oslo, 19 sierpnia.

Pułkownik norweski Getz, zdradzony w tak haniebnym sposób przez Anglików i Francuzów podczas operacji wojennych w Norwegji środkowej, wydał obecnie książkę pod tytułem „Wojna w Trøndelag-północ”.

Pułkownik Getz, który w czasie 4-tygodniowej kampanji dowodził 5-tą dywizją norweską, znajdującą się na północ od Drontheim, ogranicza się do cytowania dokumentów i aktów urzędowych, malujących w przekonujący sposób zdradę mocarstw zachodnich wobec Norwegji. Niemal z godziny na godzinę można śledzić wypadki od 5 kwietnia, daty wyznaczenia przez naczelnego dowódcę norweskich sił zbrojnych pierwszej mobilizacji — o czym dowiadujemy się z tej książki po raz pierwszy — aż do ucieczki wojsk sprzymierzonych z Namsos w nocy na 8 maja.

Już 8 kwietnia, a więc w dniu przybycia wojsk niemieckich mobilizacja wojsk norweskich była zasadniczo ukończona, jednak zaraz potem, po wylądowaniu Niemców w Drontheim dywizja pułkownika Getza została

zupełnie izolowana w prowincji Trøndelag,

gdzie usiłowała trzymać swoje pozycje do nadejścia przyrzeczonej pomocy angiel-

skiej i francuskiej. Po jej przybyciu rozpoczęły się jednak właściwe trudności, sprawiające pułkownikowi Getzowi więcej kłopotu, niż nadejście wojska niemieckiego.

Obce wojska posiłkowe

zażądały wszelkiej pomocy od Norwegów,

a więc żywności, samochodów i używania wszelkiego materiału kolejowego. Gdy jednak Norwegowie zażądali strategicznej pomocy w walkach, spotkali się z odmową od pierwszego dnia.

I tak notatka urzędowa z 19 kwietnia brzmi: „Szef brygady zaproponował szefowi wojsk brytyjskich wysłanie samochodami i koleją wojsk do Aaasen, co jednak dowództwo angielskie uznało za niemożliwe. Dziś nadszedł meldunek, że uczynili to Niemcy, a więc sprawa ta jest dla nas załatwiona”.

Już w dwa dni później Anglicy postawili zato wobec Norwegów nowe żądania. Norweski lekarz brygady donosi o tem co następuje: „Brygada angielska jest już wyposażona w personal sanitarny i amunicję. Pułkownik Beveridge przybył osobiście do Seem i prosił o 10 lekarzy i 150 personalu żeńskiego i meskiego. „Kiedy nie można im było dostarczyć żądanych materiałów,

materiałów wojennych, prawdopodobnie, aby nie wpadły w ręce Norwegów.

Listy, w których brytyjski naczelny komendant Cartou de Wiart i francuski generał Audet donoszą o swym odjeździe, zostały wręczone plk. Getzowi dopiero o godz. 22.40, kiedy okręty były już prawdopodobnie na pełnym morzu. Autor przytacza je w odbitkach i w liście angielskim możemy czytać takie zdanie: „Pozostawiamy część materiału, który Pan prawdopodobnie sobie zabierze i który — jak się dzie — będzie posiadał wielką wartość dla Pana i Pańskich dzielnych wojsk”.

Pułkownik Getz zauważa w jednej notatce: „Materiał został przez sprzymierzonych przed zaakretowaniem wystrzelany,

reszta wpadła w ręce wojsk niemieckich,

o ile nie została zużyta lub zniszczona przez ludność”. Na tem kończy się dokumentarne sprawozdanie o zdradzie mocarstw zachodnich wobec Norwegji.

Pułkownik Getz dołącza jeszcze swój słynny rozkaz dzienny z 3 maja, ogłaszający kapitulację swych wojsk, oraz swój rozkaz do brygady z 10 maja, w którym mówi: „Gdy dziś złożę dowództwo nad powierzonymi mi wojskami, będzie mi znany rozkaz Adolfa Hitlera o zwolnieniu norweskich jeńców wojennych. Mam obowiązek przypomnieć, że pokój temeamem nie został jeszcze zawarty i prawa wojenne obowiązują nadal, ale fakt zwolnienia jeńców wojennych podczas trwania jeszcze stanu wojennego, jest nieznanym wydarzeniem w historii wojen, którego dnośność okazuje się jeszcze w przyszłości. Po 1-miesięcznej wojnie, w której braliśmy udział, wydam zbiorowy opis, a szczególne warunki, na jakie byliśmy narażeni, zostaną stwierdzone dokumentami”.

Uczynił to pułkownik Getz obecnie.

poprostu skonfiskowali wszystko, co znaleźli.

Wszystko to nie wystarczało, bo już następnego dnia 22 kwietnia o godzinie 20 zanotowane urzędowo: „Oddziały angielskie tłoczą się nieustannie przez nasz teren w stanie zupełnego niezdyscyplinowania”, a następnego rana o godzinie 4.45 zapisano: „700 uciekających żołnierzy angielskich przybyło do Røysing”.

Od tego czasu, a więc w 7 dni po wylądowaniu pierwszych angielskich oddziałów, wycofania się sprzymierzonych nie dało się uniknąć, a pułk. Getz miał pełne ręce roboty, aby kryć ich ucieczkę i utrzymywać przytem z nimi łączność.

26 kwietnia podjął on jeszcze jedną próbę przynajmniej z Francuzami zaatakowania postępujących Niemców, znacznie — jak sam twierdzi — słabszych liczebnie. Postąpił więc szefowi wojsk francuskich plan strategiczny ze szkicem mapy, z którego wynikało, że wojskom norweskim przy przewidzianym przeciwnym wyznaczeniu główne zadanie, zaś Francuzom przypada tylko ochrona flanki, Anglicy zaś zgóry mieli pozostać w atapie. Ale i ten plan nie znalazł uznania. Wojska angielskie i francuskie nie zamierzały brać na siebie najmniejszego ryzyka walki.

Jako odszkodowanie obiecywano wojsk że uzbrojonym Norwegom broń i amunicję. List francuskiego generała Audeta do pułkownika Getza z 27 kwietnia godz. 20-ta wieczór stwierdza: „Wkońcu z radością komunikuję Panu, że generał Cartou de Wiart stawia Panu do dyspozycji 2.000 karabinów i kilka karabinów maszynowych z przynależną amunicją. Ponadto gotów jestem dostarczyć Panu amunicji do granatników 81 mm”.

Pułkownik Getz ogłaszając ten list dodaje: „Posłaliśmy samochody ciężarowe, ale

nie dostaliśmy ani broni, ani amunicji”.

Takie wypadki powtarzały się prawie codziennie.

Kiedy w ciągu pierwszych 14 dni nie mogło już być mowy o jakiejś współpracy sprzymierzonych wojsk pomocniczych z Norwegami, Anglicy i Francuzi rozpoczęli

otwarty sabotaż wobec Norwegów,

jak 30 kwietnia lub 1 maja. Ciekawy raport na ten temat otrzymał plk. Getz dnia 2 maja o godz. 17.40 od swych wojsk wywiadowczych: „Nasi telefonisci meldują stale o wielkich trudnościach przy naprawie przewodów. Odnosi się wrażenie, że Anglicy i Francuzi nie życzą sobie, aby norweskie wojska łączności pracowały w tych okolicach. Jeden patrol łączności zameldował, że przewody X A — D F na całej linii zostały zniszczone, przyczem patrol stwierdził, że wszystkie przewody koło Retan zostały przecięte, co mogli zrobić tylko Anglicy, lub Francuzi.

Sprzymierzeni domagają się ciągle przepustek i fotografii. Dziś Anglicy zatrzymali jedno puste auto ciężarowe i zażądali, aby przepustki wystawiano każdego dnia. Legitymacje wystawione 25 kwietnia 1940 uznano jako przestarzałe.

Dziś w nocy podczas pracy przy przewodach oddano strzał ostrzegawczy do auta z tyłu. Proszę o instrukcje co do zachowania się później odkomenderowanych naszych ludzi na tereny zajęte przez Anglików i Francuzów. Popisany Finsberg”.

Dziś wiemy, dlaczego Anglicy i Francuzi nie chcieli, aby wojska norweskie posiadały połączenia telefoniczne i telegraficzne, wojska te bowiem dowiedziałyby się może zawczasem o tchórzliwej ucieczce swych „sprzymierzonych” i mogłoby dojść do tego, że zdradzeni i rozgoryczeni Norwegowie obróciliby się już w Nansos przeciwko nim i udaremniłi „zwycięski” odwrót z Norwegji. W ten sposób 2 maja wieczorem Anglicy i Francuzi mogli bez przeszkód wsiąść na swoje okręty, gotowe do ucieczki, po zniszczeniu poprzednim

Węgierski minister rolnictwa wyjechał do Niemiec.

(-) Budapeszt, 20 sierpnia. Węgierski minister rolnictwa, hr. Michał Teleki, wyjechał w niedzielę w południe w towarzysztwie szeregu wyższych urzędników swego resortu z oficjalną wizytą do Niemiec.

Minister przybył do Berlina w poniedziałek rano i jeszcze tego samego dnia odbył konferencję z czołowymi osobistościami niemieckiej gospodarki rolniczej.

Uroczystość rubensowska we Flandrii.

(-) Bruksela, 20 sierpnia. Według oświadczenia konserwatora muzeów w Antwerpii, Mulsa, w osłej Flandrii, mianowicie w Antwerpii, Brukseli, Lowanium, Gandawie i Brugge obchodzona będzie w niezwykle uroczysty sposób 300-letnia rocznica śmierci Rubensa.

Kulminacyjnym punktem tych uroczystości będzie otwarcie odrestaurowanego domu Rubensa w Antwerpii. W dawnej pracowni Rubensa będzie urządzona wystawa obrazów, szkiców olejnych i rysunków Rubensa. Również niemieckie muzea wyraziły gotowość użyczenia kilku arcydzieł mistrza na tę wystawę. Wstępem do uroczystości rubensowskich we Flandrii będzie obchód w kościele św. Jakóba w Antwerpii, gdzie znajduje się grób Rubensa.

Wojna włoska w Afryce

(=) Kraków, 20 sierpnia.

Znany włoski autor wojskowy generał Dollati, senator królestwa Włoch, zamieścił w prasie następujące uwagi na temat sytuacji wojennej Włoch w Afryce:

Nazwa „imperjum włoskie“ odnosi się właściwie tylko do dawnego cesarstwa abisyńskiego negusa; dopiero po włoskiej kampanii od października 1935 do maja 1940 r. włączono do niego obie dawne włoskie kolonie wschodnio-afrykańskie Erytrea i włoski kraj Somali.

Dwa główne tereny operacyjne.

Afrykański teren wojenny rozpada się pod względem geograficznym na dwa główne tereny operacyjne, oba graniczące z Sudanem angielsko-egipskim. Na pierwszym terenie operacyjnym granica libijska na wschodzie oddziela Cyrenajkę od Egiptu, a w swej części południowo-wschodniej Cyrenajkę od Sudanu w okolicy Haifa-Dongala. Południowa i zachodnia granica Libji oddziela Cyrenajkę i Trypolis od posiadłości francuskich, skąd według warunków zawieszenia broni z 24 czerwca nie grozi żadne niebezpieczeństwo dla Libji.

Niemniej Włochy muszą na tej granicy utrzymywać dla bezpieczeństwa siły wojskowe aż do zawarcia pokoju. Abisyński teren operacyjny jest ze wszystkich stron zamknięty albo morzem, albo posiadłościami brytyjskimi, z wyjątkiem maleńkiego kawałka francuskiego wybrzeża Somali.

Od Ras Kasar nad Morzem Czerwonym rozciąga się Erytrea i zachodnia Abisynia aż do Sudanu angielsko-egipskiego i jeziora Rudolfa, stąd aż do Dolo, zaś ku południowi do morza. Koło Kiambone Abisynia i włoski kraj Somali stykają się z brytyjskim krajem Somali.

Na północny wschód od Ras Kiambona aż do przylądka Guardafui, następnie na zachód aż do Bender Kasim, wybrzeża somalijskie i migurtyjskie są oblewane przez Ocean Indyjski i zatokę Adenu. Od Bender Kasim do Zaila rozciąga się wybrzeże brytyjskiego kraju Somali, zaś od Zaila na północ od wyspy Perim ciągnie się francuski Côte des Somales.

Wynika z tego, że w imperjum należy rozdzielić trzy tereny operacyjne: przeciwko Sudanowi angielsko-egipskiemu, przeciwko Kenji i przeciwko brytyjskiemu krajowi Somali.

Co się tyczy Dżibuti, to odnosi się do niego te same zasady, co i do reszty posiadłości francuskich z tą różnicą, że warunki zawieszenia broni zezwalają Włochom na używanie portu Dżibuti i francuskiej linii kolejowej do Addis Abeba.

Północny teren wojenny.

Na północnym głównym terenie wojennym około 600 km. dzieli włoską granicę od ważnych celów politycznych i wojskowych w dolinie Nilu, kończącej się na Morzu Śródziemnym i panującej nad Kanałem Sueskim.

Aby tam dotrzeć, musi się przebyć określone przestrzenie pustynne, pozbawione wody z wyjątkiem kilku punktów nadbrzeżnych i kilku oaz. Jedyną okolica, w której możliwe są jeszcze pewne operacje, jest północna część nad wybrzeżem, oraz drobny teren sięgający do Dżarabub-Sina. Nieprzyjacieli znajduje się tu w szczególności korzystnym położeniu, ponieważ dzięki swemu sojuszowi z Egiptem, może on panować nad całym terenem swojemi bazami lotniczymi i morskimi, szosami i obiektami wojskowymi. Dla Włoch natomiast wkroczenie na teren egipski jest równoznaczne z wtargnięciem do Egiptu.

Rząd egipski nie zdradza jednak ochoty do rozpoczęcia wojny z Włochami. Anglia ma przytem niewielkie zaufanie do armii egipskiej i ostatnio rozbroiła tę nieliczną armię. Naród egipski wie, że uwolnienia od jarzma egipskiego może oczekiwać tylko po ostatecznym zwycięstwie Włoch. Z tego względu jest bardzo prawdopodobne, że w tym odcinku rozwiną się operacje lądowe.

Liczne brytyjskie ataki w kierunku Portu Bardia dotychczas odparto, a Włosi weszli już na teren egipski.

Lotniczy wioscy obrzucają, nieustannie bombami lotniska i obozy wojsk, oraz marzwardów koło wybrzeża. Przedewszystkiem jednak nieustannym celem bombardowań włoskich jest najważniejsza baza lotnicza brytyjskiej we wschodniej części Morza Śródziemnego.

W porcie w Aleksandrii znajdują się również francuskie okręty wojenne, które w razie wybuchu wojny podstępny atak w Orania. W najbardziej na północ wysuniętej strefie Anglii dokonują częstych ataków powietrznych na porty Bardia, Tobruk i Denna.

Na lądzie nieprzyjacieli zdaje się nie zamierza dokonać poważniejszej ofensywy. Włoskie możliwości operacyjne mogłyby przybrać tam charakter frontalny głównie w kierunku zachodnio-wschodnim.

Cele operacyjne w Sudanie.

Przechodząc do południowego, to jest abisyńskiego terenu operacyjnego, należy stwierdzić, że wyzyna etiopska wobec posiadłości brytyjskich wydaje się nadawać do operacji po liniach wewnętrznych, to jest do zaatakowania w pewnym oznaczonym kierunku jednej z armij nieprzyjacielskich, a następnie rzucenia się na inną. Przytem musi się jednak dysponować dobrą siecią dróg, których brak, zwłaszcza na granicy. Operacje takie wymagają również obfitego materiału wojskowego i wojennego.

Co się tyczy nieprzyjaciela, to może on skusić się do koncentrycznego manewru z linii zewnętrznych w kierunku Addis Abeba. Jednak i on musiałby dysponować znacznymi siłami i środkami wojennymi, chociaż nie brak mu ani jednego, ani drugiego. Zdaje się, że nie zorganizował jeszcze operacyjnej łączności między daleko rozrzuconymi częściami swych wojsk.

Najlepiej zaobserwować trzy abisyńskie tereny operacyjne oddzielnie, to jest z punktu widzenia stanowiska ofensywnego Włochów, ponieważ nieprzyjacieli ogranicza się włączyć do strategicznej ofensywy. Na odcinku Sudanu Włochy mogą dążyć do obsadzenia linii kolejowej Port Sudan-Cassala-Sennar-Khartum. Zdobyć Cassala przez Włochów rozdzieliło tę linię na dwie części. Bombardowanie powietrzne ważnych stacji, jak Haiya i Dżbeit, oraz Ghedaref ma swoją wartość.

Cała sudańska linia kolejowa, oraz linia Port Sudan-Athara-Khartum jest najważniejszym celem politycznym, wojskowym i gospodarczym, podobnie jak i okolice wyspy Meroe, gdzie znajduje się stolica Sudanu Khartum.

Teren ten należy też uważać za serce Sudanu. Dojście do niego prowadzi licznymi drogami z Cassala do Berber lub Khartum, albo z Galabat do Khartum, lub przez Kurmuk do Białego Nilu, albo wreszcie z Akobo do Malakal i słynnej Faszody. Ale i w tym wypadku odległości wynoszą 300—700 km. i do ich pokonania potrzeba ogromnych środków transportowych i zapasów wszelkiego rodzaju. Obsada

terenu ten należy też uważać za serce Sudanu. Dojście do niego prowadzi licznymi drogami z Cassala do Berber lub Khartum, albo z Galabat do Khartum, lub przez Kurmuk do Białego Nilu, albo wreszcie z Akobo do Malakal i słynnej Faszody. Ale i w tym wypadku odległości wynoszą 300—700 km. i do ich pokonania potrzeba ogromnych środków transportowych i zapasów wszelkiego rodzaju. Obsada

terenu ten należy też uważać za serce Sudanu. Dojście do niego prowadzi licznymi drogami z Cassala do Berber lub Khartum, albo z Galabat do Khartum, lub przez Kurmuk do Białego Nilu, albo wreszcie z Akobo do Malakal i słynnej Faszody. Ale i w tym wypadku odległości wynoszą 300—700 km. i do ich pokonania potrzeba ogromnych środków transportowych i zapasów wszelkiego rodzaju. Obsada

Ofensywa w brytyjskim kraju Somali.

Na trzecim odcinku brytyjskiego kraju Somali po kilku atakach powietrznych na Zaila i Berbera, oraz wewnętrzne lotniska, wojska włoskie przeszły 5 sierpnia do nie spodziewanej ofensywy. — Po 3-dniowym marszu i przejściu 120 km, obsadzili one Zailę i przez zajęcie Hargeisa oraz ważnych przemyśłów górskich otworzyli drogę na Berbera i Buras.

Protektorat kraju Somali można uważać już za stracony dla Anglii, jakkolwiek strome szczyty górskie umożliwiają zaciętą obronę. Kraj ten ma 176.000 km kwadr. powierzchni, jest więc półtora raza większy niż Erytrea i liczy około 350.000 mieszkańców. Wartość jego gospodarcza jest niezbyt duża, jednak znaczenie zdobywczy włoskich polega raczej na strategicznej sytuacji kraju. Dotychczas stanowił on dla Włoch niustannie zagrożenie flanki abisyńskiej i to w ważnym kierunku na Harar.

Zdobyćcie kraju Somali pozwoli na skoncentrowanie w rękach włoskich nieprzerwanej linii wybrzeża, długości 1600 km od Ras Kasar do przylądka Guardafui.

W ten sposób będzie można na wschodnim wybrzeżu Morza Czerwonego oraz na południowym brzegu zatoki Adenu — stworzyć pozycje, z której podobnie jak z pozycji niemieckiej od Bergen do Biarritz przeciw Anglii i Kanałowi La Manche będzie można czynić skuteczne ataki na Aden i brytyjskie bazy lotnicze w Hadramaut.

Stanowiąc to będzie poważne zagrożenie południowego wjazdu na Morze Czerwone i związanej z tem drogi do Indji. W końcu

Rozpoczęcie pertraktacji rumuńsko-bułgarskich.

Craiova, 20 sierpnia. W poniedziałek, w piórtorsj godzinj po przybyciu delegacji bułgarskiej do Craiovej, rozpoczęły się pertraktacje bułgarsko-rumuńskie w sprawie uregulowania problemu Dobrudży.

Na pierwszym posiedzeniu przewodniczący obu delegacji, poseł Pomenoff, w imieniu Bułgarii i Creceanu w imieniu Rumunii wygłosili przemówienia powitalne.

Jak mówią w dobrze poinformowanych kołach, nie jest wykluczone, że pertraktacje w Craiovej będą prowadzone na dwóch odcinkach, a mianowicie najprzód ma być ostatecznie uregulowany problem terytorjalny, podczas gdy w drugim odcinku będą rozpatrywane sprawy odszkodowania, przesiedlenia i wiele innych spraw technicznych, związanych z odstąpieniem południowej Dobrudży.

Pertraktacje w Turnu-Severin

Turnu-Severin, 20 sierpnia. Rumuńska delegacja przybyła ponownie do Turnu-Severin w poniedziałek rano o godz. 6.30. W delegacji rumuńskiej zaszła zmiana o tyle, że poseł rumuński w Budapeszcie Georgehe Crutzescu, który powrócił na swoje stanowisko, do delegacji już nie należy. Na jego miejsce wszedł do delegacji poseł Dinu Hlett, dawniejszy poseł Rumunii w Bratysławie. Rzeczoznawcami delegacji są poseł Bnosu i fachowcy staty-

zenie przez Włochów Cassala przypominają, iż Włochy dobrowolnie odstąpiły to miasto Anglii w roku 1893.

Wszystkie inne wymienione punkty wyjścia na granicy znajdują się w rękach włoskich. Oznacza to również, że Włochy posiadają najważniejsze bramy wypadowe w dolinę Nilu, natomiast nieprzyjacieli nie posiada żadnych możliwości wtargnięcia na teren włoski. Zresztą nieprzyjacieli nie zdradza nawet śladów zamierzeń ofensywnych. Ogranicza się on do miejscowych i mało ważnych kontrakcji i niezbyt skutecznych ataków powietrznych. Lotnictwo brytyjskie dostaje zresztą za każdym razem należną naukę.

Teren wojenny w Kenji.

Na południowym odcinku pierwsza operacja włoska w Kenji doprowadziła do odcięcia języka Dolo. Także i tutaj Włochy przypominały swoje stare prawa, odnoszące się do terenu przyrzeczonego wprawdzie w układzie londyńskim, jednak nie odstąpionego przez Anglię Włochom, nawet w r. 1924, kiedy po długoletnich rokowaniach Anglia oddała miejscowość Ol-tredzuba.

Jednak i tutaj niema żadnego ważnego politycznego ani wojskowego celu, z wyjątkiem okolicy Nairobi, oddalonej o 600 do 700 km. na południe od granicy. Pewne znaczenie mają też zdobycze włoskie w terenie Moyale i postępy na odległość 50 km w kierunku Buna do Bobel, gdzie zaczyna się szosa automobilowa, prowadząca do Nairobi. Także na tym odcinku samoloty dokonywały lotów bombardujących na Buna, Wajjar i na dalsze okolice.

sukces ten podciął prestiż brytyjski w całym świecie arabskim.

Operacje o charakterze rozbieżnym.

Reasumując powyższe uwagi należy stwierdzić, że operacje włoskie na terenie abisyńskim mają charakter rozbieżny. Operacje w Erytrei i w Sudanie nie mogą biec równolegle z operacjami w Libji i Egipcie, jakkolwiek połączenie terytorjalne, choćby tylko w formie korytarza między Libją i Etyopją posiada dla Włoch ważne znaczenie. Należy się jednak liczyć, że odległość między Kufra i Cassala wynosi 1.800 km.

Kto jednak raz opanował wojskowo Egipt, ten również panuje nad Sudanem. Jeżeli rozpatrzemy lokalny stan rzeczy, to musimy stwierdzić, że włoskie operacje w Abisynji muszą się liczyć nie tylko z operem nieprzyjaciela, ale także z odległościami, trudnościami klimatycznymi, jak upałem i tropikalnymi opadami, wreszcie brakiem sieci dobrych dróg, a przedewszystkiem wody.

O operacjach tych można powiedzieć, biorąc sobie na przykład sytuację Napoleona w r. 1812, albo generała Falkenhayna, który na propozycje operacji na odległość na wschodnim terenie wojennym, oświadczył, iż kryją one w sobie niebezpieczeństwo „pociągnięcia w bezmiar“ — że niebezpieczeństwo takie i tutaj istnieje. Nieprzyjacieli może się niustannie wycofywać w głąb, unikając ataków, i nie tracąc terytorjów o decydującem znaczeniu. Mimo tego wojska włoskie nie zadowolą się dotychczas osiągniętymi sukcesami.

po ustaleniu dalszego porządku dziennego posiedzenie zostało przerwane. Węgierska delegacja opuściła zebranie, aby zbadać wnioski rumuńskie.

Z dobrze poinformowanych kół rumuńskich dowiadujemy się, że projekt rumuński przewiduje przedewszystkiem wymianę ludności. Odstąpienie terytorjów może, według punktu widzenia Rumunji, wchodzić pod uwagę tylko jako konsekwencja wymiany ludności i to w rozmiarach tej wymiany. Poza tem może być mowa tylko o odstąpieniu czterech komitatów i to częściowo. Natomiast żądania węgierskie, za warte w projekcie, doreczonym w poniedziałek, przewidują odstąpienie terytorjum z ludnością 3,9 miliona, w tem 2,4 miliona Rumunów. Na tym obszarze mieszka półtora miliona Węgrów, a na reszcie składają się Niemcy i małe grupy innych narodowości. Z dobrze poinformowanych kół rumuńskich wyjaśnia się, że żądania węgierskie nie nadają się nawet na podstawę do dyskusji. Dlatego też w memorandum rumuńskim wysunięto inne propozycje.

Minister Ryti o stosunkach Finlandji z Rosją sowiecką.

Helsinki, 20 sierpnia. Fiński premier Rytty w przemówieniu radjowem, wygłoszonym w niedzielę wieczorem, uznał stabilizację stosunków Finlandji do Rosji Sowieckiej za istotne zadanie odbudowy Finlandji.

Rząd fiński czyniami dowiódł, że posiada dobrą wolę nawiązania dobrych, sąsiedzkich stosunków z Unją Sowiecką. Rytty podkreślił następnie, że i ze strony sowieckiej wielokrotnie podczas pertraktacji napytkano również na dobrą wolę.

Wypełniając zobowiązania traktatowe, podejmie się niezwłocznie prace nad budową kolei łącznikowej do Salla, która od strony rosyjskiej jest już gotowa. Prowadzone są również pertraktacje co do ustanowienia stałego konsulatu Unji Sowieckiej i innych państw w Petsamo.

Pertraktacje w sprawie rosyjskiego ruchu tranzytowego do Hangoe nie są jeszcze ukończone, chociaż Finlandja w zasadzie wyraziła swą zgodę. Pierwsza rata należytosci dzierżawnej za obszar Hangoe została już przez Unję Sowiecką uregulowana.

Dalej premier fiński podkreślił konieczność dobrych stosunków także i z innymi państwami bałtyckimi. Dla przeprowadzenia koniecznej pracy odbudowy Rytty zażądał dyscypliny i zaufania całego narodu. Wszyscy muszą przez wspólne ofiary przełamać obecną trudną sytuację, aby utrzymać Finlandję, jako wolne i samodzielne państwo.

Krótkie wiadomości z całego świata.

Ministerstwo oświaty w Pradze wydało zarządzenie, że począwszy od roku szkolnego 1940/41 uczniowie żydzi nie mogą być przyjmowani do żadnych szkół czeskich.

Według doniesienia z Wilna, miasto to zostało stolicą litewskiej republiki sowieckiej.

W Göteborgu (Szwecja) spłonął doszczętnie w noc na niedzielę olbrzymi blok nieruchomości. Pastwą płomieni padł m. i. magazyn worków, park samochodowy, magazyn dekoracyjnej featru miejskiego w Göteborgu oraz szereg magazynów. Szkody materialne są olbrzymie.

W miejscowości Nowa Sól w środkowej Słowacji odbyła się uroczysta promocja pierwszych absolwentów tamtejszej słowackiej akademii wojskowej.

Minister marynarki Knox w swej deklaracji, mówiąc o ewentualności klęski Anglii wyraził się dosłownie: „Proszę Boga, aby to nie nastąpiło, ponieważ w takim wypadku nie mielibyśmy smi jednego przyjaciela na świecie“.

Pewien pilot francuski, który przybył z nieokupowanej części Francji i wylądował w Orleanie, oświadczył, że pragnie w lotnictwie niemieckim walczyć przeciwko Anglii. Wielu pilotów francuskich zgłosiłoby się do takiej służby, gdyby tylko rząd niemiecki na to się zgodził.

Jak donoszą z Joplin w stanie Missouri, wskutek eksplozji w pewnej fabryce prachu poniosło śmierć 5 osób.

Jeden z najbliższych współpracowników generała Czangkaiczecka, Chińczyk Czing-kiaoling został zamordowany wystrzałem z rewolweru w swem mieszkaniu w koncepcji francuskiej w Szanghaju.

Japońska agencja informacyjna Domei donosi z Singapur, że władze angielskie wydalily z Kalkuty dwóch dalszych Japończyków, mianowicie przedstawiciela pewnego japońskiego towarzystwa handlowego, oraz japońskiego duchownego jednej sekty buddyjskiej.

Gospodarka skórą w Generalnym Gubernatorstwie.

Kraków, w sierpniu.

Obecna wojna spowodowała odciecenie wszelkich przywozów skór, zarówno wyprawionych jak surowych dla polskiej gospodarki skórą. Przed obecną wojną sprowadzano mniej więcej połowę wszystkich wyprawionych w Polsce skór z zagranicy. Z powodu też ograniczonych obecnie zapasów miejscowego surowca trzeba było go poddać planowej gospodarce. Celem jej będzie pokrycie najbardziej pilnych potrzeb w równomierny sposób. Jedynym i zasadniczym zadaniem urzędu gospodarczego będzie też wprowadzenie na właściwe tory gospodarki surowcem, chemikaliami potrzebnymi do garbowania skóry, skórą, obuwaniem i wszystkimi innymi produktami tych dziedzin jak również przemysłu obuwniczego i futrzanego.

Skóry garbowane i niegarbowane.

Pierwszym krokiem urzędu gospodarczego będzie uchwycenie wszystkich skór garbowanych i niegarbowanych, oraz futer. W każdym z miast dystryktowych zostaje stworzona centrala skór prowadzona pod fachowym kierownictwem. Istnieje obowiązek producentów zaopiarowania tym centralom lub też ich przedstawicielom wszystkie niegarbowane skóry, natomiast każdy inny handel skórami jest zabroniony, jak również podlega karze samowolne garbowanie skór. Należy też dostarczyć centrali każdą ściągniętą skórę, z włosiem lub bez, otrzymując za nie ceny rynkowe.

Garbarnie i fabryki skór.

Jest rzeczą zupełnie zrozumiałą, wiać przy pod uwagę wzmogone zapotrzebowanie i zmniejszona produkcja, że tylko takie skóry mogą być fabrykowane, które są konieczne potrzebne. Garbowanie skór luksusowych, skór służących do szycia ubrań, skór na portfele, torebki i t. d. jest zakazane, mogą być natomiast fabrykowane tylko skóry użytkowe. W miarę możliwości produkcja się będzie ich gatunek. Zakazem jest również obciążanie jakimkolwiek sposobem skór podeszewowych w sposób astyczny.

Zwłaszcza wielu garbarni i fabryk skóry wyszukano najlepsze i zezwolono im na garbowanie skór w powonch określonych miejscowych ilościach. Przedsiębiorstwa te stoją pod nadzorem urzędowym i obowiązane są dostarczać tylko dobrego, wytrzymanego towaru. Surowce skóry mogą one otrzymywać tylko ze wspomnianej centrali, natomiast byłoby karane za kupno skór z poza centrali, albo za przyjmowanie towaru do garbowania za wynagrodzeniem. Wszystkie garbarnie, które nie otrzymują surowca w centrali skór, zostaną opróżnione i nie otrzymają zezwolenia na garbowanie.

Handel skórą.

Garbarnie są zobowiązane sprzedawać wyprodukowaną skórę tylko urzędowi skór swojego dystryktu. Cztery te placówki skór (Lederkontor), w poszczególne dystryktach kierowane są przez siły fache: one to kontrolują jako gromadzi jakkolwiek wyprodukowanej skóry i dbają o to, aby nie płacono nadmiernych cen. One też dostarczają według wskazówek urzędu gospodarczego (Bewirtschaftungstelle) skórę poszczególnym handlarzom skór w mieście i na wsi, u których poszczególne szewcy mogą się zaopatrzyć w towar.

Fabrykacja obuwia.

Również fabryki obuwia sprowadzają skórę z odnośnych placówek (Lederkontor). Chodzi o to, aby przy pomocy użytych drzewa i gumy sporządzono możliwie największą ilość obuwia, celem zaopatrzenia ludności na zime. Fabrykacja obuwia na terenie Generalnego Gubernatorstwa stawia pierwsze kroki z dobrym rezultatem, z tego też powodu zmniejsza się odpowiadnio przywozy. Fabrykacja ta jest dziedziną, w której mogą być zatrudnione liczne siły pracownicze.

Pasy napędowe.

Z powodu wojny zaistniał naraz wielki brak pasów transmisyjnych, czemu należy odpowiednimi środkami przeciwdziałać. Tam, gdzie zachodzi gwałtowna potrzeba pasa transmisyjnego i gdzie ona została przez miejscowy urząd poświadczona, tam może miejscowy naczelnik powiatowy (Kreishauptmann) zezwolić na danie zamówienia we fabryce pasów transmisyjnych. Fabrykowanie wszelkiego rodzaju towarów luksusowych ze skóry i wszystkich innych niekoniecznych jest zasadniczo zakazane.

Odpadki.

Wszystkie odpadki powstające przy przeróbce skóry i w ogóle w garbarniach należy zbierać (Leimleder). Odcinki skórzanego, sierści i inne odpadki mogą być jeszcze użytkowane, dlatego też należy je kierować do centrali skór. To samo odnosi się do odpadków skórzanym, powstających przy rozcinaniu lub sztańcowaniu skór, które również należy zgłaszać w placówkach skór, a te znajdują dla nich odpowiednie użytki.

Ceny.

Po wybuchu wojny podniosły się ceny

zarówno za skórę jak za obuwie i wszelkiego rodzaju reperacje w wysokim stopniu, czemu zresztą przeciwdziała się na polu gospodarki skórą i obuwaniem. Skut-

kiem tego spadły w ostatnich czasach ceny skóry i obuwia, dostosowując się do normalnego poziomu a nie powodując równocześnie strat.

Futra.

Teren Generalnego Gubernatorstwa wykazuje niemały zasób futer, który to surowiec również podpada pod planową gospodarkę. Wszystkie dotychczas jeszcze istniejące zapasy zostały już objęte, przyczem należy wspomnieć o dosyć silnym nowym przybyciu surowca. Obowiązek dostarczania surowców skórzanych dotyczy również skór z sierścią, które muszą być dostarczane centralom skór w Krakowie, Lublinie, Radomiu i Warszawie. Stamtąd otrzymuje zarówno rynek futrzany, jak też kuśnierze wszystkie skóry. W ten sposób poczyniono starania, aby starczyło futer na zime, nawet na wypadek gdyby miała ona być tak ostra jak poprzednia.

Kary.

Wszystkie rozporządzenia urzędu gospodarczego dla skór i futer zostają wydane, celem zaopatrzenia — przedewszystkiem ludności w te surowce, dlatego też powinien się im podporządkować każdy rozsądny obywatel, tam jednak gdzie niema te-

go zrozumienia, musi być posłuch zdobyty karami. Urząd gospodarczy dla skór jest jedynym czynnikiem urzędowym dla wszystkich zapotrzebowań w zakresie skór, obuwia i futer. Ma on możność nakładania nie tylko kar pieniężnych ale również spowodowania aresztu dla sprzeciwiających się rozporządzeniom. Kary te dotyczą zarówno tego, który sprzedaje skóry lub futra komu innemu niż centralom skór, jak też np. garbarni, która bez zezwolenia garbuje skóry w ilości przekraczającej kontyngent miesięczny, lub też jeżeli sprzedaje skóry poza placówkami skór (Lederkontor). Kary odnoszą się również do fabryki obuwia, która nie respektuje rozporządzenia urzędu gospodarczego. Oczywiście, że w takich wypadkach konfiskuje się w danym przedsiębiorstwie wszystkie zapasy bez odszkodowania. Z tych to powodów obserwowanie istniejących rozporządzeń i przepisów leży w interesie zarówno każdego obywatela, jak i całego społeczeństwa.

Obowiązek zgłaszania fundacji.

Kraków, 20 sierpnia. W Dzienniku Rozporządzeń Generalnego Gubernatorstwa ukazało się pod datą 1 sierpnia 1940 rozporządzenie o prawie fundacji w Generalnym Gubernatorstwie.

W myśl § 1 tego rozporządzenia wszystkie fundacje, posiadające osobowość prawną należy zgłosić na piśmie z załączeniem statutu i stanu majątkowego według stanu z dnia 30 czerwca 1940. Zgłoszenia obowiązane są dokonać uprawnione do zastępstwa danej fundacji organy, a kierować je należy do wydziału spraw wewnętrznych przy urzędzie Generalnego Gubernatorstwa do dnia 30 września, przyczem należy poświadczyć prawdziwość wymaganych danych poręczeniem, a poręczenie to przyjęte jest w miejsce przysięgi.

Jeśli cel fundacji odpowiada jeszcze obecnie interesom publicznym a fundacja cel ten może spełnić, wówczas otrzyma ona zawiadomienie, że może nadal spełniać swoją działalność. Gdyby zachodziła konieczność dokonania pewnych poprawek w statucie i celu fundacji, wówczas fundacja ta otrzyma zawiadomienie, że może wykonywać swoje zadania, ale z zastrzeżeniem, iż zmiany te będą w odpowiednim terminie przeprowadzone.

Wszystkie fundacje, które nie zostaną w odpowiednim terminie zgłoszone, których kontynuowanie działalności nie odpowiada interesom publicznym względnie, które nie wykonują przepisanych zleceń co do zmiany statutu zostaną zniszczone. O decyz-

zji znaczącej danej fundacji, zostanie dana fundacja zawiadomiona na piśmie wraz z podaniem terminu zniszczenia fundacji, przepisów o postępowaniu przy likwidacji oraz postanowienia co do użytkowania majątku, przyczem postanowienia te powinny zasadniczo odpowiadać celowi fundacji.

Organy zarządzające fundacjami obowiązane są do ścisłego poddania się wszelkim zarządzeniom. Decyzje w sprawach fundacji wydaje wydział spraw wewnętrznych przy urzędzie Generalnego Gubernatorstwa. Aż do wydania decyzji o zniesieniu względnie dalszym istnieniu fundacji, organy tych fundacji sprawują funkcje w ramach wewnętrznej administracji.

Władza nadzorcza prowadzi rejestr fundacji. Władzy tej należy donosić o wszelkich zmianach statutu, które wymagają zatwierdzenia przez władzę nadzorczą, jak również należy ją zawiadamiać o zmianach w składzie osób zarządzających. Decyzje władzy nadzorczej są ostateczne.

Osoby, powołane na stanowiska członków zarządzających fundacjami podlegają karze wzięcia lub grzywny, lub jednej z tych kar, jeśli nie zastosują się do rozporządzenia i nie dopilnują zgłoszenia fundacji w przewidzianym czasie, względnie nie zastosują się do poleceń władz, dotyczących zmian statutów itd. Rozporządzenie to opublikowane w nr. 50 części I Dziennika Rozporządzeń, weszło w życie z dn. 5 sierpnia 1940.

KRONIKA

Przepisy w sprawie rozbiórki budynków.

Kraków, 20 sierpnia. Podczas działań wojennych wiele budynków zostało poważnie uszkodzonych, tak że zachodzi konieczność ich rozbiórki, ponieważ grożą one swoim obecnym stanem bezpieczeństwu publicznemu. W związku z powyższym ukazano się rozporządzenie Generalnego Gubernatora, regulujące sprawę rozbiórki budynków.

Czynnikiem mierzalnym do zarządzania rozbiórki budynku ze względu na bezpieczeństwo publiczne są starostowie powiatowi wagi, miasteczka. O użyciu maszyn, sprzętów i in. urządzeń, znajdujących się w budynku przeznaczonym do rozbiórki, a służących jaktemu przedsiębiorstwu, decyduje kierownik wydziału gospodarki przy urzędzie Generalnego Gubernatora, o ile zawiadomiony we właściwym czasie przez kierownika wydziału gospodarki pełnomocnik ministra Rzeszy dla spraw uzbrojenia i amunicji w Generalnym Gubernatorstwie innego użycia tych sprzętów nie przewiduje.

Kierownik wydziału gospodarki upoważniony jest również do zarządzania rozbiórki nieczynnych lub mających ulec u nieruchomości przedsiębiorstw, z tem, że pełnomocnik ministra Rzeszy dla spraw uzbrojenia i amunicji może zarządzić dalsze utrzymanie, uruchomienie lub dalsze prowadzenie przedsiębiorstwa, względnie zdecydować o innym zastosowaniu sprzętów i maszyn.

Pozostałe przy rozbiórce materiały budowlane żelazne i stalowe oraz metalowe

podlegają kompetencji pełnomocnika specjalnego dla zbioru złomu, żelaza i metali w Generalnym Gubernatorstwie, a pozostałe materiały budowlane podlegają kompetencji pełnomocnika terytorjalnego dla uregulowania gospodarki budowlanej w Gen. Gubernatorstwie.

Za szkoda, powstała wskutek wydanych zarządzeń w sprawie rozbiórki budynku przysługują odszkodowanie według uznania i dochodów, jakie wpłyną ze sprzedaży pozostałych z rozbiórki przedmiotów. Wysokość odszkodowania ustala kierownik wydziału gospodarki przy urzędzie właściwego dla miejsca danego przedsiębiorstwa szefa okręgowego, po wysłuchaniu władz, które zarządziły rozbiórke. Decyzja jego jest ostateczna.

Równocześnie ukazało się postanowienie wykonawcze w sprawie rozporządzenia o rozbiórce budynków (Dziennik Rozp. G. G. część II, nr. 50). W myśl tego postanowienia właściciel nieruchomości i kierownik przedsiębiorstwa przemysłowego, które ma być rozebrane, powinni być zawiadomieni o decyzji władz w drodze specjalnego zawiadomienia, wzgl. przez publiczne obwieszczenie.

Przeprowadzenie rozbiórki powinno odbyć się planowo, a dokonać całej pracy mają sily fachowe pod równie fachowym kierownictwem. O zamierzeniu przystąpieniu do rozbiórki należy zawiadomić władzę policyjno-budowlaną, która dla osiągnięcia bezpiecznego przebiegu robót może nałożyć specjalne zlecenia.

(Jo) ADRESY APTEK dyżurujących dzisiejszej nocy w Krakowie: Betyorka 1, tel. 130-72; Krakowska 19, tel. 101-21; Długa 88, tel. 173-36; Rynek Główny 42, telefon 114-27; Florjańska 15, tel. 100-31; Karłowicka 9, tel. 133-83; Dietla 76, tel. 105-30; Zwierzyniecka 7, tel. 124-27; Lubiec 7, tel. 121-82; Płac Zgody 18, tel. 165-54.

STAN WODY NA WISLE wynosił w dniu 20 sierpnia w Krakowie minus 254 cm w Zawichoście plus 151.

(Jo) TRAGICZNY WYPADEK NA LIMANOWSKIEGO. Wczoraj, na ulicy Limanowskiego, w nieustalonych okolicznościach, wypadła z tramwaju dziewczynka lat około 10-ciu. Nazwiska jej nie stwierdzono napewno, podobno nazywa się Ozóg i mieszka przy ul. Rydyńka. Przybyły na miejsce wypadku lekarz pogotowia stwierdził złamanie podstawy czaszki, wstrząs mózgu. W stanie bardzo ciężkim przewieziono nieszczęśliwą dziewczynkę do szpitala św. Łazarza.

(Jo) NIESZCZĘŚLIWY WYPADEK PRZY PRACY. Wczoraj w południe, przy budowie portu w Płaszowie, robotnik Kozdrun Marjan zam. na Powislu 3, dostał się między wagoniki kolejki i doznał zwichnięcia lewej stopy. Zawezwany lekarz pogotowia opatrzył go i polecił przewieźć na oddział chirurgiczny do szpitala św. Łazarza.

(Jo) WYPADŁ Z SAMOCHODU. Przy ulicy Księcia Józefa 24, wypadł z samochodu Michał Dortheimer lat 19, zam. w Łagiewnikach, doznając złamania prawej nogi, ran ciętych głowy oraz ogólnych kontuzji. Zawezwany lekarz pogotowia po zaopatrzeniu, polecił go przewieźć do szpitala żydowskiego.

(Jo) OD NAŁOGU TRUDNO SIĘ ODZWYCZAĆ. Niedawno policja zatrzymała Antoniego Guzika, znanego i wielokrotnie karanego złodzieja i oszusta, zam. przy ul. Wiczystej 220. Historia jego życia ma dość krzywą linię, która miała też jakąś tendencję do wyprostowania się na drodze uczciwości, ale widocznie trudno wytrzeć się silnych nałogów. To też po krótkim, a nieudanej próbie, Antoni Guzik wrócił do złodziejskiego trybu życia i ostatnio poszukiwał inkasentów z kaucją do swej „firmy”. Na to ogłoszenie, podawane do prasy, zgłosiło się szereg osób, od których brał kaucje w różnych kwotach i sobie przywłaszczył. Osoby, pokrzywdzone w ten sposób, a które jeszcze nie zgłosiły o tem do tej pory, zgłaszają się w dyrekcji policji kryminalnej przy ul. Pedzichów 25 w godzinach urzędowych.

(Jo) WŁAMANIA. W nocy a dnia 18 bm. dokonano włamania do składu tekstylnego Buchheistera przy ul. Stradom 15 i skradziono różne towary tekstylne wartości 3.884 zł. — Dnia 18 bm. między 17 a 19-tą włamano się do mieszkania Stelmachowskiej Jadwigi przy ul. Kazimierza W. 110 i skradziono futro, gardercy i bieliznę łącznej wartości złotych 1.500.

Gospodarcza i socjalna reforma w Jugosławii.

Belgrad, 20 sierpnia. W dniu 26 sierpnia, który jest rocznicą porozumienia z Chorwatami, cały rząd jugosłowiański zbiera się w Zagrzebiu, stolicy banatu Chorwacji, gdzie ma się odbyć posiedzenie rady ministrów.

Na posiedzeniu tem mają być ogłoszone nowe, przygotowane przez rząd gospodarcze i socjalne ustawy, oraz ewentualnie mają być dokonane pewne zmiany w ustawach.

Niewidomy zawdzięcza alarmowi lotniczemu odzyskanie wzroku.

Berlin, 20 sierpnia. Przyjemna niespodzianka przeżyła pewna rodzina w małej miejscowości pod Hannoverem podczas alarmu lotniczego.

Gdy syreny zabrzmiały i dał się słyszeć huk artylerji przeciwlotniczej, pewien człowiek, ociemniały od szeregów lat, skoczony sygnałem, uderzył się tyłem głowy o brzeg łóżka. Gdy rano obudził się, okazało się, że odzyskał wzrok w prawym oku, w pobliżu którego odniósł kontuzję.

WESOŁY KACIK.

DOWÓD.

Pacjent do dentysty: — Te trzy zęby, które pan mi wstawił boją mnie teraź. Lekarz: — A widzi pan, wszak mówią, że one nie będą się niczem różnić od prawdziwych.

DENTYSTA.

Dentysta rwie zęba. Za pierwszym razem kleszcze zeslizgnęły się po zębie. — Widzi pan, — powiada do pacjenta, — tak niemiętkim rwanu zęby dzielnie trzymają.

SZKOŁKA LOGIKA.

Pewnego razu jechali w pociągu dwaj Szkoci. Po półgodzinnym milczeniu zwrócił się młody Szkot do starszego z zapytaniem: — Która jest godzina? — Stary Szkot odłożył gazetę, która czytał i powiada: — Pan mnie zapytuje, która godzina jest, ażeby nawiązać ze mną rozmowę. Potem będziemy już znajomymi, a po przyjeździe do miasta pan gotów mi zaproponować, ażebyśmy wypili po szklance whisky. Wówczas ja, ma się rozumieć, zaproponuję panu wypicie drugiej szklanki, następnie zaproszę pana do mnie do domu na śniadanie, pan oczywiście akceptuje zaproszenia, zapozna się pan z moją córką i wówczas znacznie częściej będzie u mnie. Pewnego pięknego dnia porośli pan o rękę mojej córki. A dlaczegoż ja do sta-dziabliw mam wydawać moją córkę za człowieka, który nie ma nawet szesnastu

WŁADYSŁAW BARCICKI.

Tajemnica starych portretów.

Powieść fantastyczna.

10)

Czekam z utęsknieniem na odpowiedź Charkinsa. Jestem coraz bardziej opanowany żądzą sprawdzenia zapowiedzi tego pergaminu i działania zwierciadła. Moje imienniny wypadają na 1 sierpnia: może w tym dniu zaryzykuje ten dziwaczny, a jakże ciekawy eksperyment. Zapewne nie z tego nie wypadnie, ale przynajmniej będzie wiedział, jak się to przedstawia. A gdyby zapowiedź pergaminu była prawdziwa?

Wczorajszy dzień spędziłem bardzo pracowicie. Panna Dalli pomagała mi w porządkowaniu różnych starych papierów, skryptów i książek, które nie były wciągnięte do spisu bibliotecznego. Nieoceniona to osoba: inteligentna, miła, rozmowna, przyjemnie przebywać w jej towarzystwie. Przy tych pracach natrafiłem na spory pakiet listów mego ojca do mojej matki. Muszę te listy przeczytać, gdyż tak mało wiem o moim ojcu, iż chętnie poznam jego charakter z tych kartek.

W miarę jak rozczytuje się w tych listach, przejmuję mnie coraz większy ból, że nie znam tego człowieka. Jest mi ojcem a zarazem jest taki daleki, taki obcy, a wiem, że gdybym go był znał, mógłby być dla mnie wzorem i podpora. Był to człowiek mądry, zdolny, a jedyną jego wadą było to, że przedkładał się do ludzi i do życia i szukając zapomnienia po różnych rozczarowaniach oddawał się rozrywkom, które może w pewnym stopniu przytępiły w nim inne zalety. Ale zasadniczo musiał to być uroczy człowiek, jakich miły, dow-

oipny, jaki czytany, wielkiej kultury. Nie prawie o nim nie wiem: moja matka tak mało mi o nim mówiła. Nie lubiała go, a nawet irytował ją w wysokim stopniu. Podobno były między nimi jakieś duże nieporozumienia. Po czyżej stronie winy, nie chcę dociekać, bo dotyczy to osób niezwiązanych, a poza tem są to moi rodzice.

Wychowałem się bez ojca i bez matki. Bolesna to rzecz: nie znać pocieszających słów matki, rzetelnego, męskiego, zyciowego słowa ojca. Być zdany na przygodnych przyjaciół, na ludzi, z którymi dopiero trzeba nawiązywać nie sympatji, wprowadzać ich w swój świat, w swoje myśli. A rodzice znają od dziecka, wiedzą wszystko, rozumieją wszystko. Moja matka również pozostawiła w mej pamięci tylko słaby obraz: zawsze była nieobecna, zawsze była zajęta swymi sprawami, nie poświęcała mi uwagi. Robiła wrażenie osoby, która jest w przejeździe. Jeszcze dzień, jeszcze może dwa czy trzy i potem wyjeżdżie, napisze kartkę z podróży i na tem znajomość się skończy. Zresztą, powierzam te tajemnice tym kartkom i nikomu więcej, nie lubiła mnie. Czuła się wobec mnie obca, zdawałem się robić na niej wrażenie niemile, jakbym jej przypominał coś przykrego, jakbym wywoływał w jej pamięci sceny, o których starała się zapomnieć. O ileż miłsza, o ileż rozmowniejsza, była choćby wobec swych gości! Przypominam sobie rozmowy jej, długie i serdeczne, z Hohenbergiem, który zresztą i mnie bardzo kocha, i zawsze brał na kolana jako małe dziecko, przywoził cukierki, zabawki i w różne ze mną bawił się gry. Był to człowiek bardzo przystojny i pozostał w mej pamięci jako wzór męskiej urody. Świetny jeździec, wygrał wszystkie nagrody na wyścigach, świetnie tańczył, dobrze opowiadał, nie dźwignął, że go wszędzie lubiano i że wszędzie zyskiwał przyjaciół i zdaje się też przyjaciółki.

Wiele dni przeszło od chwili, kiedy dokonałem tego nadzwyczajnego odkrycia. Dalsze prace przy wieży Dawida, liczne rozmowy wieczorne z Auerem, czytanie

różnych listów i porządkowanie ich zajęły mi te ostatnie dni.

Dzisiaj wkońca przyszła odpowiedź od prof. Williama Charkinsa. Jest on pełen entuzjazmu wobec zwierciadła, które jak twierdzi, należy do niezwykle rzadkich okazów sztuki perskiej. A zresztą przepiszcie tutaj list jego, względnie najważniejsze ustępy. Piszę m. in.: „przesłana mi uprzejmie fotografia zwierciadła metalowego, jak również rysunek ozdób rączki jego i samej taflę lustrzanej, zainteresowały mnie tem więcej, że jak wiem z wielu innych przykładów, nie są to ozdoby jedynie wymyślone przez artystę, ale każda z nich ma swoje symboliczne znaczenie. Jeżeli pan dobrze przyjrzy się tym różnym figurkom, może pan stwierdzić, że uzmysławiają one 4 elementy, a mianowicie ziemię, powietrze, wodę i goień. Nie będę panu obszerniej tego tłumaczył, gdyż wymagałoby to całej rozprawy, ale odsyłam pana do dzieła znanego orientalisty Cuvier o symbolistycę wschodu, wydanej w Paryżu w roku 1910, w którym pan znajdzie obszernie omówienie tych rzeczy. Ja z mojej strony, mogę tylko powiedzieć tyle, że zwierciadło pochodzi co najpóźniej z początku XIII w., było używane do celów obrzędowych, magicznych. Jest to, o ile wiem, jedno jedyne w Europie. I żadne muzeum nie posiada takiego egzemplarza. Skąd się ono wzięło właśnie w posiadaniu pańskiego przodka i to w Palestynie, trudno wiedzieć. Choć trzeba pamiętać o tem, że istniały ściśle kontakty między krajami wschodnimi nawet najbardziej oddalonymi. Skoro będę mógł, w bieżącym roku wstąpię do pana, jadąc z Wiednia do Paryża, jak to sobie projektuję. Żeche pan przyjąć i t. d.”

Wiemy więc ze źródła autorytatywnego, że zwierciadło naprawdę jest autentyczne, w co zresztą ani na chwilę nie wątpiłem, wiedząc, w jakich je znalazłem okolicznościach.

Pozostałaby teraz tylko ta wielka próba, by sprawdzić, czy jednak zapowiedź mego przodka jest prawda, czy też wypływem

fantazji średniowiecznego człowieka, który wierzy w wszelkiego rodzaju cudowności. Może jednak zdecyduję się zrobić ten niezwyczajny eksperyment, chociaż przyznam się otwarcie, będę tem tak przejęty, jakbym zgóry przypuszczał, że ujrze twarz kogoś z bliskich.

Jakieś sprawy rodzinne zmuszają Auera do opuszczenia Heidensteimu. Zdaje się, że chodzi tutaj o nieporozumienia z żoną, która jest niezwykle piękna, ale nie bardzo wierna i dobra dla niego. Dziwna rzecz, jak człowiek, który ma wszelkie dane, aby być szczęśliwym w życiu, natrafia jednak na przeszkody w uzyskaniu tego szczęścia i jak zawsze coś psuje szyki. No trudno, każdy ma swego mola, który go gryzie, jak to mówią.

Postanowiłem codziennie robić większe wycieczki w okolice, gdyż to siedzenie w domu i ta ciągła praca fatalnie na mnie wpływa. Zauważyłem, że staję się coraz większym dziwakiem, a przecież naprawdę nie jestem znowu takim starym. Po przeżyciu tylu i tylu lat dochodzę dopiero do przekonania, że nawet dla człowieka inteligentnego nie łatwo jest znaleźć cel i zajęcie, któreby dawało mu szczęście. Bo cóż z tego, że jestem zamożny, a nawet bogaty, że mogę się ludziom podobać, wzbudzić sympatję, mogę robić, co mi się podoba i zadowolić każdą zachcianką! Szczęście względnie zadowolenie zbiera się w człowieku powoli, od lat, od dzieciństwa. Ta suma wrażeń i przeżyć, składana w duszy jak kapitał w banku — na procent, daje dopiero w pewnej chwili szczęście lub jego złudzenie. Nie można go zafundować sobie tak odrazu, tak samo, jak nie można za jednym zamachem stać się człowiekiem inteligentnym, dobrym lub dobrze wychowanym. To wszystko wymaga powolnego rozwoju, czasu, życia się, i zastanawiam się nad tem, czy nie idę ścieżką, prowadzącą nie do szczęścia, a obok niego!

(Ciąg dalszy nastąpi).

OBWIESZCZENIA URZĘDOWE

Obwieszczenie

o przywozie towarów do Generalnego Gubernatorstwa.

W interesie uregulowanego obrotu towarowego między Generalnym Gubernatorstwem i Rzeszą Niemiecką, jak również z zagranicą, w przyszłości przywóz towarów do Generalnego Gubernatorstwa przez wprowadzenie dewizowo-politycznego zakazu załatwienia podlegać będzie ścisłej kontroli. Aż do wydania potrzebnych do tego ustawowych postanowień udziela się importerom Generalnego Gubernatorstwa tylko wtedy dewizowo-prawnego zezwolenia na zapłatę towaru przywozowego, jeżeli wniosek o udzielenie takiego zezwolenia już przed przywozem towaru został wstawiony do Urzędu Dewizowego Krakau (Kraków) i tam zbadany. Jeżeli się stawia wniosek o udzielenie zezwolenia na zapłatę towarów przywozowych dopiero wtedy, gdy towary już zostały przywiezione do Generalnego Gubernatorstwa, wtedy można zezwolenia na przekazanie zobowiązań odmówić.

Krakau (Kraków), dnia 15 sierpnia 1940 r.
Kierownik Wydziału Dewizowego
przy Urzędzie Generalnego Gubernatora
W zastępstwie
Dr. Becker.

Z URZĘDOW

V. Km. 1226/39. KOMORNIK SĄDU GRODZKIEGO Krakau V w Krakowie, ul. Zielona 28, na podstawie art. 676 i 679 kpc ogłasza, że dnia 25 września 1940 w Sądzie grodzkim w Krakowie, o godzinie 10 rano, odbędzie się sprzedaż w drodze publicznego przetargu nieruchomości położonych w Borku Fałęckim, należących do zobowiązanej Michała Nazima: 1) cała realność lwh. 167, oszacowana na 4.352 zł, cena wywołania 3.294 zł, rekojmia 439 zł 20 gr; 2) cała realność lwh. 452 oszacowana na 30.815 zł, cena wywołania 28.111 zł 25 gr, rekojmia 3.081 zł 50 gr; 3) połowa realności lwh 272 oszacowana na 17 zł, cena wywołania 42 zł 75 gr, rekojmia 5 zł 70 gr; 4) połowa realności lwh 278 oszacowana na 68 zł, cena wywołania 51 zł, rekojmia 6 zł 30 gr oraz cała realność lwh 448 gm. Borek Fałęcki, należąca do zobowiązanej Marii Nazimowej, oszacowana na kwotę 30.865 zł, cena wywołania 28.148 zł 75 gr. Rekojmie należy słowem w kwocie 3.086 zł 50 gr, oraz należy przedłożyć zezwolenie Władz na kupno tych realności. — Komornik Schulz. 2801k

Sąd grodzki w Krakowie.
Dnia 17 sierpnia 1940 r.
Sygn. I. 2. Nr. 778/40.
ZARZĄD SIĘ POSTĘPOWANIE ośled umorzenia księżeczki oszczędnościowej Polskiego Banku Związkowego w Polsce S. A., Oddział w Krakowie, Nr. 22304, wystawionej na nazwisko Laja Rübner, nr. 22304, wystawionej na kwotę 2.919,90, zastrzeżonej na hasło „Frank” i wzywa się posiadaczy, aby do 8 miesięcy od daty ogłoszenia tego wezwania zgłosili swą przysługę, gdyż w przeciwnym razie uzna Sąd za bezskuteczny upływ tego czasu i wyznaczonego kwoty 2.919,90, w całości. — Sędzia: T. Japa. 2894k

OBWIESZCZENIE LICYTACJI RUCHOMOŚCI. — Sygn. Km. 55/40. Komornik Sądu Grodzkiego w Dębicy na podstawie art. 602 kpc, podaje do publicznej wiadomości, że dnia 27 sierpnia 1940 o godz. 15 w Dębicy ul. Bieszczowska 63, odbędzie się pierwsza licytacja ruchomości składających się z kompletnego urządzenia wytwórni sody krystalicznej, oszacowanego na sumę 4.874,— zł. Ruchomości można oglądać w dniu licytacji w miejscu i czasie wyżej oznaczonym. — Dębica, 13 sierpnia 1940. Komornik. 2893k

Dostarczam z własnej fabryki w Kentach.
pow. Bieleńsko, Ostoberschliesien
UDOSKONALONE MASZYNY
do wyrobów cementowych, farby cementowa — Cenniki 28410
prospekty na żądanie. Sprzedaż
„MASZYNOBET” Dom Przemysłowo-Handlowy
Kilowa: Jar, Kraków, Krasnodar, 4 part
Wagonowa Sprzedaż Portland-Cementu —
z Górnośląskich Fabryk Cementu.

Większy zakład przemysłowy
poszukuje
dostawcy (dostawców) dyni surowej
Dynie średniej wielkości, pełnomięsiste, nieobite i w świeżym stanie będą przyjmowane najchętniej.
Oferty z podaniem ilości, czasu dostawy i ceny loko Kraków kierować prosimy do Administracji „Goniec Krakowski” pod numer 2293k.

Zawiadomienie.

Z dniem 1-go września 1940 roku zostanie otwarty przy szkole
Przemysłowej w Krakowie
Oddział dla szkolenia techników
w melioracjach rolnych
a w szczególności w odwodnieniu i nawodnieniu.
Warunki przyjęcia:
1) Przedłożenie świadectwa ukończenia szkoły rolniczej;
2) Ukończenie 18-go roku życia;
3) Złożenie egzaminu wstępnego z matematyki w wymiarze czwartej klasy 4-letniego gimnazjum i z rysunków odrębnych.
Zgłoszenia do egzaminu wstępnego przyjmuje Dyrekcja Szkoły Przemysłowej w Krakowie, ul. Krupnicza 2, w dniach
30-go i 31-go sierpnia b. r. od godz. 9 do 12

baterie
Znicz
najtrwalsze
WARSZAWA • ŻABIA 9 • TEL. 226-68

Zdrój słarczany Swoszowice
koło Krakowa, kolej, poczta, telefon na miejscu, telefon Kraków 137-60. Kąpiele codziennie od 7-19. Restauracja zdrojowa. Pokoje 2 i 3. — Pełne utrzymanie, obsługa łącznie z kąpielami od zł. 12.—.
Zarząd Komisyjny.

Reklama dźwignią handlu!

Różne

UNIEWAŻNIAM zgubiony Ausweis Nr. 12871. Heyduk Peter. 29389

PRZEWOZY autem ciężarowym. Zgłoszenia: telefon 123-05 — Kraków. 29266

UNIEWAŻNIAM zgubiony dowód osobisty i legitymację emerytalną Izby Skarbowej Lwów — Kolor Franciszek, naucz. gmn. — Kraków, Bema 5. Osiedle. 29267

UNIEWAŻNIAM zagubione świadectwo złożonego egzaminu na czeładnika tokarskiego Józefa Ptaka w Oświęcimiu. 29274

UDZIAŁ

w wytwórni pokupnego artykułu spożywczoego z powodu wyjazdu natychmiast odstąpię. Do objęcia 1.200 zł. — Oferty: Goniec Krak. Kraków. „Nr. 29329”. 29329

UNIEWAŻNIAM

zgubiona książeczka P. K. O. Nr. 149232 K — Dr Bałski Lesław 29338

UNIEWAŻNIAM

skradziona karta rejestracyjna na nazwisko — Szczepiński Antoni. 29368

WÓZKI DZIECIĘCE

do naprawy — przyjmuje Stefan Jędrzej, Kraków, Sławkowska 10. 28994

KTOBY

wiedział o Stanisławie Kucharskim, sierżancie-podechorążym zawodowym 29 pp w Kaliszu, proszę zawiadomić: Kucharski, Czesłochowa, Aleja 25. 29281

ELEKTRYCZNA KOPJOWNIA PLANÓW

kopiuje szybko, punktualnie, Kraków, Sławkowska 11. 28446

UNIEWAŻNIAM

książeczkę Ubezpieczalni Społecznej, legitymację fabryczną Flaszingera — Olga Chwościenko, Kraków, Zagiewniki 152. 29272

ZAGUBIONY

mały piesek Pincher brązowy, w okolicy św. Jana, Piasek Srebrny. Zwrot za dobrem wynagrodzeniem. Zgłoszenia: Kynsk 5, sklep biawalów. 29282

OBJADY

zł. 1.80 śniadania, kolacje; Kawiarnia, Marka 27. 29300

STANISŁAW

Stala unieważnia kartę chlebową na Nr. 1666. 29307

UNIEWAŻNIAM

zgubione zaświadczenie rejestracyjne z Urzędu Pracy i legitymację uczelnianą na nazwisko Stanisław Pfeiffer. 29287

TEMPO ?

WYNAŁAZEK NA WZÓR AMERYKAŃSKI NIEPALNY, BEZWONNY WOSK W PROSZKU DO PODŁÓG I LINOLEUM WYRÓB FABR. DOBROLIN

Założona w roku 1878 w Krakowie przy Linii A—B firma
J. RUDNICKI
została przeniesioną z dniem 15 sierpnia na ulicę Florjańską Nr. 6.

Polnicy!
Czy wiecie, że już 1 września b. r. ukaze się w sprzedaży nowe polskie czasopismo przeznaczone wyłącznie dla spraw związanych z rolnictwem? Ten nowy tygodnik „SIEW” opracowany przez fachowców, praktyków, odda Wam jeszcze więcej, niż nieocenione usługi.

„SIEW” więc musi się znaleźć w rękach wszystkich rolników! Zamówienia na prenumeratę na obszarze całego Generalnego Gubernatorstwa dokonuje się wyłącznie tylko przez urzędy i agencje pocztowe. Cena miesięcznej prenumeraty tylko 1 zł. Jeszcze dziś zamów „Siew”.

Prosimy o wyraźne i czytelne wypisywanie treści ogłoszeń. Pomyłki wynikłe z powodu niewyraźnego i nieczytelnego pisma nie będą uwzględniane.

Centrala chemicznej „Jarod” Tarnów Tortilla 39

„TECZA”

CHEMICZNA PRALNIA I FARBARNIA
czyszczy farbując ubrania, suknie, uniformy itd.
Wszystkie farby przyjmują ponadto wszelką bieliszczkę do prania

Wolne posady EKSPEDJENTKA z działo foto-art. Zgłoszenia w firmie St. Korytowski Kraków, Rynek 41. 29072

GORZELANY sezonowy lub ordynariusz od 15. IX. poszukiwany. Bez względu na uciążliwość, przygotowanie fachowe, dobre świadectwa konieczne. Zgłoszenia listownie: Zarząd Miechów. Nieuwzględnione bez odpowiedzi. 29268

TECHNIK DENTYSTYCZNY, posiadający urządzenie, poszukuje spółki, ewentualnie posady na wyjazd. Zgłoszenia: Goniec Krakowski, Kraków, „Nr. 29258”. 29258

KUPIĘ aparat fotograficzny „Weltmit” w dobrym stanie. Wiadomość: „Par”, Kraków, Rynek 46. 29276

SPRZEDAM okazyny ładną lampę do jadalni lub gabinetu: Wiślicko 13, m. 6 29304

SPRZEDAM srebrną, lis białą, obraz Axentowicza do sprzedania. — Goniec Krak., Kraków, „Nr. 29260”. 29260

HALA MELBOWA Wiślna 4, parter, sprzedaje — kupuje używane meble. 29211

PAPIEROSNICE duży, stan pierwszorzędny, okazynie: Szlak 43/7. 29278

WYKWIWNE NAKRYCIA alpaką Henneberg, polecą: Hurzównia, Rynek Kleparski 17. 29255

GAZE jedwabna, ocygmalna szwajcarska, PASY wielobliździe i gumowe, oraz wszelkie przybory mylni. Zakład budowy młynów, Kraków, Mazowiecka 35. 28454

SEKRETARZY biurowe, przedpokojowe, urządzenie kuchenne, kasa ogniotrwała i inne przedmioty do sprzedania. Wiadomość: Sebastjana 32, m. 4. 29400

KAMIENICZKI jednopiętrowa, komfortowa, ewentualnie potężnym sprzedam — zamienię. Kraków, Wielopole 10. — Wyrwicz Bolesław. 29383